

Nieuwe uitgaven

Marc CARLIER en Ada DEPREZ, *De Vlinder 1867, De Biekerf 1867, Ieders Belang 1868, Meilooover 1868-1870, Het Vlaamsche Volk 1870-1872, Jaarboekje van Zetternamskring 1873-1875, Jaarboek der Letterkundige Vereeniging Jan Frans Willems 1876-1890*. Cultureel Documentatiecentrum Rijksuniversiteit Gent 1989, 254 blz., 520 fr.

Tussen 1857 en 1870, onder de doctrinair-liberale regeringen die geleid werden door Charles Rogier en Walthère Frère-Orban, oriënteerde een belangrijk deel van de Vlaamse Beweging zich op de vorming van een „onafhankelijke volkspartij”. Tegen de polarisering tussen katholieken en liberalen in, wilde die het flamingantisme verbinden met de democratie: uitbreiding van het stemrecht, bestrijding van de militaire lasten en van de regeringstussenkomst in het algemeen, ontvoogding van de arbeiders, gemeentelijke autonomie ... dat waren de doeleinden van de Vlaamse Beweging.

Van katholieke zijde wist men vele liberale flaminganten en democraten aan te trekken, niet alleen te Antwerpen in de Meetingpartij, maar ook elders, in Gent onder meer August Snellaert en Frans De Potter. Heeft Avanti in zijn biografie van Emiel Moyson niet geschreven, dat die op het einde van zijn leven ook de verkeerde weg opging?

Vanaf 1866 begon de onafhankelijke volkspartij af te brokkelen, en na 1873 had ze bijna geen eigen organen meer. Het zijn een aantal tijdschriften uit de nadagen van de volkspartij die door Carlier en Deprez werden beschreven in deel 24 van de reeks „Bouwstoffen voor de geschiedenis van de Vlaamse literatuur in de negentiende eeuw”. We vinden er al dezelfde August Jozef Cosyn en Jan Bouchérij, die een leidende rol zouden spelen in *De Vlaamsche Kunstbode* (1871-1913) en in *Vlaamsch en Vrij* (1893-1897), tijdschriften die werden behandeld in de delen 22 en 23 van de *Bouwstoffen* (zie *Wetenschappelijke Tijdingen* 1989, blz. 252).

In de *Bijdragen tot de Geschiedenis, inzonderheid van het oud hertogdom Brabant*, 1961, blz. 147-184 hebben wij voor het eerst de aandacht getrokken op de onafhankelijke volkspartij. Uit de studies van Carlier en Deprez is nu gebleken dat haar invloed breder en langer doorwerkte dan tot nu toe bekend was, dat ze niet alleen in de jaren 1860, maar ook in de jaren 1870 een belangrijke stroming in de Vlaamse Beweging betekende.

Lode Wils